

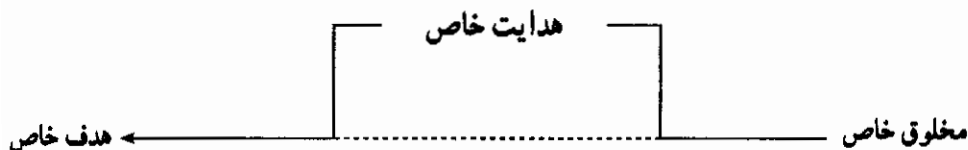
نمونه سؤالات کتاب دین و زندگی (۳)

درس اول: بیداری

- ۱- قیام امام حسین (ع) علیه ستمگران با کدام یک از نیازهای بنیادین انسان ارتباط دارد؟
- ۲- آیا به حکم عقل در موارد زیر می‌توان اعتماد کرد؟ چرا؟
- سعادت انسان در دنیا و آخرت
- تدوین یک برنامه جامع برای زندگی
- ۳- اگر کسی در پاسخ به سؤال «چگونه باید زیست؟» بگوید «تنها باید از لذت‌های مادی بهره‌مند شد»، به پاسخ او چه اشکالاتی وارد است؟
- ۴- برای این که پاسخ به نیازهای بنیادی صحیح باشد، باید چه ویژگی‌هایی داشته باشد؟
- ۵- آیا عقل می‌تواند پاسخ مناسبی به نیازهای بنیادی انسان دهد؟ چرا؟
- ۶- آیا عقل انسان می‌تواند پاسخ‌گویی مناسبی برای نیازهای بنیادی انسان باشد؟
- ۷- چه راهی برای پاسخ‌گویی به نیازهای بنیادی انسان وجود دارد؟ چرا؟
- ۸- این شعر یادآور کدام خصوصیت انسانی است:
هرکه او بیدارتر پردردتر هرکه او هشیارتر رخ‌زردتر
- ۹- چرا دستاوردهای علمی انسان نمی‌توانند پاسخ‌گویی نیازهای بنیادین او باشند؟
- ۱۰- چه موقع زندگی آدمی معنای انسانی خود را بیدار می‌کند؟ (این مسأله را با توجه به نیازها پاسخ دهید)
- ۱۱- چرا نمی‌توان پاسخ به نیازهای بنیادین را به سلیقه‌ی فردی واگذار کرد؟
- ۱۲- در چه شرایطی عقل کارایی کامل در پاسخ‌گویی به یک سؤال را دارد؟
- ۱۳- چرا انسان نمی‌تواند از پاسخ‌گویی به نیازهای بنیادین فرار کند و از آن غافل بماند؟
- ۱۴- آیا هر انسانی همواره به نیازهای اساسی خود، آگاهی دارد؟ چه موقع این نیازها به دغدغه‌ی جدی و سؤال‌های اصلی او تبدیل می‌شوند؟
- ۱۵- در چه صورتی زندگی انسان معنای صحیح پیدا می‌کند؟
- ۱۶- منظور از «درد متعالی» چیست؟
- ۱۷- چرا انسان در پاسخ‌گویی به نیازهای بنیادین، ناتوان است؟
- ۱۸- پاسخ‌گویی به کدام نیاز اساسی، پاسخ‌گویی به سایر نیازها نیز هست؟ توضیح دهید.

درس دوم: لطف الهی

- ۱- بر مبنای این که هدایت هر موجودی با خلقت خاص او ارتباط دارد، تناسب میان خلقت و هدایت زنبور عسل با انسان را مقایسه کنید.
- ۲- کدام ویژگی در انسان زمینه‌ساز نوع هدایت اوست؟ این زمینه‌سازی را توضیح دهید.
- ۳- درباره‌ی نمودار زیر توضیح دهید و مثال مناسبی برای آن ذکر کنید.

- ۴- برخی از نتایج ارزشمند تعقل در معارف دین چیست؟ این نتایج را در ارتباط با نیازها توضیح دهید.

۵- چرامی‌گوییم هدایت یک اصل عام و همگانی است؟

۶- خداوند کدام هدف را به عنوان مقصد نهایی انسان اعلام کرده است؟

۷- چه تناسبی میان خلقت، هدف و هدایت موجودات وجود دارد؟

۸- بنا بر سخن امام کاظم (ع)، دو حجتی که خدا بر مردم دارد چیست؟ (نمونه‌ی طرح سؤال

از حدیث)

۹- بنا بر سخن امام کاظم درباره‌ی حجت‌های ظاهر و باطن، رتبه‌ی چه کسانی در دنیا و آخرت

بالاتر است؟

۱۰- بنا بر سخن امام کاظم (ع) درباره‌ی دو حجت ظاهر و باطن؛ کدام یک از گزینه‌های زیر

درست نیست:

الف - کسی که عقلش کامل‌تر است، رتبه‌اش در دنیا و آخرت بالاتر است.

ب - رسولان، انبیاء و ائمه حجت‌های ظاهر هستند.

ج - اگر انسان به یکی از حجت‌ها توجه کند، به رستگاری می‌رسد.

۱۱- کدام یک از ویژگی‌های انسان سبب شده که هدایت او در قالب ارسال پیامبران انجام

پذیرد؟

۱۲- وسیله‌ی فهم و معرفت به پیام الهی است.

۱۳- تنها پاسخ صحیح و مطمئن به نیاز انسان است.

۱۴- معنای آیه‌ی زیر را تکمیل کنید و توضیح دهید که چگونه این آیه بیانگر هدایت ویژه‌ی

انسان است؟

انا انزلنا عليك الكتاب

.....

للناس بالحق

برای مردم، به راستی و درستی

فمن اهدى

.....

فلنفسه

.....

و من ضل

و هرکس گمراه شود

فانما يضل عليها

جز این نیست که به زبان خود گمراه می‌شود

و ما انت عليهم بوكيل

و تو وکیل و مدافع آن‌ها نیستی

۱۵- چگونگی رابطه‌ی «عقل و اختیار» و با «نوع هدایت انسان» را تبیین کنید.

۱۶- حجت‌های ظاهر و حجت باطن کدام‌اند و چه رابطه‌ای باهم دارند؟

۱۷- در ترجمه‌ی دو آیه‌ی ۴۲ و ۴۳ سوره‌ی یونس دقت کنید :

«و کسانی از آنان فقط سخنان تو را می‌شنوند (ولی گوش دل نمی‌سپارند). آیا تو می‌توانی کران

را به شنیدن وادار کنی گرچه عقل را به کار نبنندند؟ و از آنان کسانی هست که فقط به تو می‌نگرد (ولی

نه با چشم دل)، آیا تو می‌توانی به کوران راه نشان دهی؟»

اکنون توضیح دهید که این دو آیه درباره‌ی حجت‌های ظاهر و باطن چه می‌فرماید؟

۱۸- چرا پاسخ به نیازهای اساسی انسان تنها با بهره‌گیری از عقل میسر نیست؟

۱۹- منظور از «هدایت یک اصل عام است» چیست؟

درس سوم: هدایت مستمر

۱- الف - دلایل آمدن پیامبران متعدد را نام ببرید.

ب - دلایل ختم نبوت را ذکر کنید؟

ج - این دلایل را باهم مقایسه کنید و ارتباط میان آن‌ها را توضیح دهید.

ب - ویژگی‌های فطری یعنی چه؟

کدام یک از ویژگی‌های زیر فطری هستند؟

۱- شعر دوستی

۲- عدالت طلبی

۳- بی‌نهایت طلبی در زیبایی‌ها

۴- علاقه‌ی به نویسندگی

۵- گرایش به علم و آگاهی

۶- ذوق مدیریت

۲- وجود امام معصوم پس از پیامبر اکرم (ص) کدام یک از عوامل آمدن پیامبران جدید را از

بین می‌برد؟

۳- با وجود این که خداوند یک دین برای هدایت انسان‌ها فرستاده است، چرا اکنون ادیان الهی مختلفی در جهان وجود دارد؟

۴- دو مورد از ویژگی‌های اسلام را که سبب شده است پاسخگوی نیازهای زمان باشد، توضیح دهید و برای هر کدام یک نمونه ذکر کنید.

۵- اگر پیامبران، معصوم نمی‌بودند، چه مشکلاتی برای مردم پیش می‌آمد؟

۶- یکی از ویژگی‌هایی که سبب شده اسلام پاسخگوی نیازهای متغیر زمان باشد، «تقدم روح و حقیقت تعالیم دینی بر شکل و ظاهر آن» است. این ویژگی را با ذکر نمونه توضیح دهید.

۷- آیا «مسیحیت» و «یهودیت» نام دو دین جداگانه است که خود حضرت موسی (ع) و حضرت عیسی (ع) بر دین خود گذاشته‌اند؟ دلایل خود را بیان کنید.

۸- چرا خداوند فقط در دوران‌های گذشته پیامبران خود را فرستاده است؟

۹- اسلام چه ویژگی‌هایی دارد که مانع از محدود شدن آن به زمان خاص می‌گردد؟

۱۰- از بین رفتن تعلیمات پیامبران پیشین یکی از دلایل آمدن پیامبر بعدی است. این دلایل را

بررسی کنید و توضیح دهید که کدام ویژگی اسلام در مقابل این دلیل قرار دارد؟

۱۱- نمونه‌هایی از پاسخ‌گویی اسلام به نیازهای زمانه را ذکر نمایید (چند نمونه؟؟)

۱۲- الف - معنای آیه‌ی شریفه‌ی زیر را تکمیل کنید :

ان الذین عندالله الاسلام

.....

و ماختلف الذین اوتواالکتاب

و آنان که کتاب به آن داده شد اختلاف نکردند.

الا من بعد ما جاء هم العلم

مگر بعد از آن که به حقیقت آگاه شدند

بغیاً بینهم

(اختلافی) از روی ستم و تجاوز

و من یکفر بايات الله

.....

فان الله سریع الحساب (آل عمران، ۱۹)

ب- این آیه، زمینه‌ی پیدایش تعدد و اختلاف در ادیان را چه می‌داند؟

۱۳- عوامل وجود ادیان مختلف در جهان چیست؟

درس چهارم: معجزه‌ای از نوع کتاب

- ۱- یکی از نشانه‌های محتوایی معجزه بودن قرآن کریم «انسجام و وحدت درونی، در عین نزول تدریجی» است. توضیح دهید که این امر چگونه بر معجزه بودن قرآن کریم اشاره دارد؟
- ۲- قرآن کریم را با دیگر کتاب‌های آسمانی مقایسه کنید :

الف - شباهت‌ها

ب - تفاوت‌ها

- ۳- قرآن کریم را با آثار دانشمندان مقایسه کنید :

الف - از لحاظ لفظی و ظاهری (سه مورد)

ب - از نظر معنوی و محتوایی (سه مورد)

- ۴- آیا میان ختم نبوت و نوع معجزه‌ی پیامبر اکرم رابطه‌ای وجود دارد؟ توضیح دهید.

۵- چرا پیامبران به داشتن معجزه نیازمندند؟

۶- تحدی قرآن کریم را توضیح دهید.

- ۷- معنای آیه‌ی شریفه‌ی زیر را تکمیل کنید سپس توضیح دهید که این آیه بیانگر کدام یک از ویژگی‌های قرآن کریم است.

افلا يتدبرون القرآن

.....

ولو كان من عند غير الله

اگر از نزد غیر خدا می بود

لوجدوا فيه اختلافا كثيرا (نساء ۸۲) در آن ناسازگاری بسیار می یافتند

- ۸- اگر معجزه‌ی پیامبر اکرم (ص) به گونه‌ای بود که فقط به زمان خودش اختصاص داشت،

چه مشکلی پیش می آمد؟

- ۹- اولین آیات نازل شده بر پیامبر اکرم (ص) پنج آیه‌ی اول سوره‌ی علق بود که معنای آن چنین

است: «بخوان به نام پروردگارت که آفرید. آدمی را از خون بسته آفرید. بخوان، و پروردگار تو بزرگوارترین است. آن که با قلم پیاموخت. آدمی را آنچه نمی دانست آموخت.»

توضیح دهید :

الف - در این آیات، خداوند بر چه موضوعی تأکید کرده است؟

ب - چگونه می توان این آیات را تأییدی بر الهی بودن قرآن دانست؟

- ۱۰- رابطه‌ای بودن پیامبر اکرم (ص) را با اعجاز قرآن کریم توضیح دهید.

- ۱۱- آیا استفاده‌ی قرآن کریم از عناصر فرهنگ زمانه به معنای تأثیرپذیری از آن‌هاست؟ توضیح

دهید؟

درس پنجم: گستره‌ی رسالت پیامبر (ص)

۱- با یک استدلال ثابت کنید که چرا ولایت و رهبری جامعه (ولایت ظاهری) از پایه‌های دین اسلام است.

۲- این سخن امام علی (ع) که فرمودند: «رسول خدا بایی از علم بر روی من گشود که از آن هزار باب دیگر گشوده می‌شد»، بیانگر کدام قلمرو رسالت پیامبر اکرم است؟ چگونه؟

۳- بنا بر سخن امام باقر (ع) که برای اسلام پنج پایه برشمرده، کدام پایه را مهم‌ترین برشمرده‌اند؟

۴- این جمله‌ی امام خمینی (ره) که می‌فرماید «مجموعه‌ی قانون برای اصلاح جامعه کافی نیست. برای این که قانون مایه‌ی اصلاح بشر شود، به قوه‌ی اجرائیه و مجری احتیاج دارد» چگونه ضرورت حکومت اسلامی را ثابت می‌کند؟

۵- مطابق با کدام ولایت وجود پیامبر اکرم (ص) واسطه‌ی همه‌ی خیرات و برکات مادی و معنوی انسان‌هاست؟

۶- به ترجمه‌ی آیات زیر دقت کنید و توضیح دهید که این آیات بر کدام یک از قلمروهای رسالت پیامبر اکرم (ص) دلالت دارد؟

قلمرو رسالت	ترجمه‌ی آیات
	۱- بدین گونه تو را در میان امتی که پیش از ایشان مردمان دیگری بودند، فرستادیم تا آنچه را به تو وحی می‌کردیم بر آنان بخوانی ... (رعد، ۱۳)
	۲- بگو از خدا و رسول اطاعت کنید، پس اگر روی بگردانید، همانا که خداوند کافران را دوست ندارد. (آل عمران، ۳۲)
	۳- به یقین، خدا بر مؤمنان منت نهاد که رسولی از خودشان در میانشان برانگیخت تا آیات خود را بر ایشان بخواند و پاکشان گرداند و کتاب و حکمت به آنان بیاموزد، قطعاً پیش از آن در گمراهی آشکاری بودند. (آل عمران، ۱۶۴)

۷- چگونه می‌توان از «ضرورت پذیرش ولایت الهی و دوری از حکومت طاغوت» برای اثبات ولایت و سرپرستی پیامبر اکرم (ص) بر جامعه استفاده کرد؟

۸- «طاغوت» چه کسی است؟ چرا پذیرش ولایت طاغوت در اسلام منع شده است؟

۹- دلایل ضرورت تشکیل حکومت اسلامی را بنویسید.

درس ششم: تداوم رسالت

- ۱- کدام یک قلمروهای رسالت پیامبر اکرم (ص) پس از ایشان ادامه نمی‌یابد؟ چرا؟
- ۲- نکات مهمی را که از آیه‌ی تطهیر به دست می‌آید، بنویسید (سه مورد):
- ۳- با استناد به حدیث غدیر ولایت و جانشینی حضرت علی (ع) را ثابت کنید.
- ۴- چرا انتخاب پیامبر بر عهده‌ی مردم نیست و از جانب خدا انجام می‌شود؟
- ۵- تداوم کدام یک از قلمروهای مربوط به رسالت پیامبر اکرم (ص) ضروری است؟ این تداوم در چه شکلی انجام می‌گیرد؟
- ۶- چرا تعیین امام باید از جانب خداوند و با اعلام پیامبر صورت گیرد و مردم نمی‌توانند امام را تعیین کنند؟
- ۷- چگونه از آیه‌ی ولایت برای تعیین امامت حضرت علی (ع) استفاده می‌شود؟
- ۸- پیامبر اکرم (ص) در اولین دعوت خویشان به اسلام جانشین خود را معین فرمود. انجام این کار در ابتدای دعوت در بردارنده‌ی چه پیامی است؟
- ۹- ترجمه‌ی حدیث ثقلین را بنویسید و سه پیام درباره‌ی قرآن و عترت از آن استخراج کنید.

۱۰- الف - این سخن پیامبر را تکمیل کنید و ترجمه‌ی آن را در مقابل آن بنویسید.

من کنت مولا

ب - پیامبر اکرم (ص) این عبارت را در چه واقعه‌ای بیان کرد؟

ج - آیا می‌توان گفت کلمه‌ی «مولا» در این عبارت به معنی دوست است؟ چرا؟

درس هفتم: مبارزه‌ی مستمر (قسمت اول)

- ۱- چه عاملی باعث شد که احادیث پیامبر اکرم (ص) پس از رحلت ایشان به درستی حفظ و نگهداری نشود؟ آیا این مشکل برای پیروان ائمه (ع) نیز پیش آمد؟
- ۲- چگونه حکومت عدل نبوی به سلطنت کسرایی تبدیل شد؟
- ۳- ترجمه‌ی آیه‌ی ۱۴۴ سوره‌ی آل عمران چنین است: «و محمد (ص) نیست مگر رسولی که پیش از او رسولان دیگری بودند. پس اگر او بمیرد یا کشته شود، آیا شما به عقب برخواهید گشت؟ هر کس به عقب بازگردد به خدا هیچ گزندی نرساند و خداوند به زودی پادشاه سپاسگزاران می‌دهد.»

با توجه به این آیه توضیح دهید که :

الف - مهم ترین خطری که پس از رحلت رسول خدا (ص) مسلمانان را تهدید می کرد، چه بود؟
ب - سپاسگزاران واقعی نعمت وجود رسول خدا (ص) پس از رحلت ایشان چه کسانی

هستند؟

- ۴- مهم ترین مسائل و مشکلات اجتماعی و فرهنگی عصر پس از پیامبر چه چیزهایی بود؟
۵- چرا قرآن کریم مردم را به مطالعه ی سرگذشت ملت ها دعوت کرده است؟
۶- تفاوت اساسی حکومت بنی امیه و بنی عباس با رهبری رسول خدا (ص) در چه چیزهایی

بود؟

درس هشتم: مبارزه ی مستمر (قسمت دوم)

۱- الف - ترجمه ی آیات را تکمیل کنید

ذلک الذی ینشرالله	این است آن چه خداوند مژده می دهد
عباده الذین آمنوا	بندگان خود را که ایمان آوردند
و عملواالصالحات
قل لا اسألكم علیه اجرا	بگو برای این از شما مزدی نمی خواهم
الا المودة فی القربى

(شوری، ۲۳)

قل ما سالتکم من اجر	بگو هر مزدی که از شما خواستم
فهولکم	برای خود شماست
ان اجرى الا على الله	مزد من نیست، مگر بر خدا
و هو على کل شىء شهيد	و او بر هر چیزی گواه است

(سباء، ۴۷)

ب - سه پیام در ارتباط با مزد رسالت رسول خدا (ص) که از این آیات به دست می آید،

بنویسید.

- ۲- ائمه اطهار (ع) در حوزه ی مرجعیت علمی خود چه اقداماتی را انجام دادند؟
۳- چرا ائمه ی اطهار در حوزه ی زندگی سیاسی و اجتماعی خود از برخی روش های متفاوت

بهره می بردند؟

۴- ائمه اطهار در مبارزه علیه حاکمان جور چه اصولی را مراعات می کردند؟
۵- ائمه اطهار از دو جهت مبارزه‌ی با حاکمان جور را برخورد لازم می دانستند. آن دو جهت را توضیح دهید.

۶- اصل تقیّه چیست و چرا ائمه اطهار (ع) از این اصل بهره می بردند؟
۷- یکی از درس های مهمی که می توان از روش های متفاوت ائمه اطهار (ع) در مواجهه‌ی با مسائل گرفت، چیست؟ آن را توضیح دهید.

۸- کدام یک از قلمروهای مربوط به رسالت پیامبر اکرم (ص) نیازمند به پیگیری پس از ایشان است؟ چرا؟

درس نهم: خورشید پنهان

۱- آیا تحقق انتظار در جامعه، بدون حضور انسان های منتظر امکان پذیر است؟ چرا؟
۲- چه کسانی می توانند در هنگام ظهور امام عصر (عج) ویژگی های لازم برای یاری و همراهی آن حضرت را داشته باشند؟

۳- بنابر سخن امام صادق (ع) یکی از ویژگی های یاران حضرت مهدی (عج) محکم تر از صخره ها بودن است. چه کسی می تواند این خصوصیت را در هنگام ظهور داشته باشد؟
۴- آیا کسی که در نبرد حق و باطل زمان خود در عرصه‌ی حق علیه باطل حضور فعال نداشته باشد، می تواند در رکاب امام عصر (عج) باشد و او را یاری کند؟ چرا؟

۵- علت غیبت امام عصر (عج) چیست؟
۶- چرا امام عصر (عج) بهره‌مندی مردم از ایشان در عصر غیبت را به بهره‌مندی از خورشید پشت ابر تشبیه کرده‌اند؟ سه مورد از این شباهت‌ها را ذکر کنید.

۷- دوران غیبت در چه زمانی پایان می‌یابد؟
۸- غیبت در مقابل ظهور است یا حضور؟ تفاوت این دو در چیست؟
۹- چه تفاوتی میان انتظار مثبت و سازنده با انتظار منفی و مخرب وجود دارد؟

۱۰- بنابر آیه‌ی ۱۱ سوره‌ی رعد که می‌فرماید «خداوند وضع هیچ گروهی را تغییر نمی‌دهد مگر آن که آن‌ها خود وضع خویش را دگرگون سازند» علت اصلی غیبت امام زمان (عج) چیست؟
۱۱- چگونگی رهبری و امامت حضرت ولی عصر (عج) در قلمرو ولایت معنوی را توضیح

دهید.

درس دهم: در انتظار طلوع

- ۱- آیا می‌توان گفت که آینده‌ی تاریخ انسان به چه سرنوشتی خواهد انجامید؟ چگونه؟
- ۲- خداوند در آیه‌ی ۱۷ سوره‌ی رعد می‌فرماید «همو از آسمان آبی فرو فرستاد. پس رودخانه‌هایی به اندازه‌ی گنجایش خودشان روان شدند، و سیل، کفی بلند روی خود برداشت، و از آن چه برای به‌دست آوردن زینتی یا کالایی، در آتش گدازند هم نظیر آن کفی برمی‌آید. خداوند حق و باطل را چنین مثل می‌زند. اما کف، بیرون افتاده از میان می‌رود. ولی آن چه به مردم سود می‌رساند در زمین باقی می‌ماند. خداوند مثل‌ها را چنین می‌زند.»

- الف - چه شباهت‌هایی میان آب رودخانه و کف با حق و باطل وجود دارد؟
- ب - آیا می‌توان از این مثال، آینده‌ی تاریخ انسان‌ها را مشخص کرد؟
- ۳- آیا موضوع موعود و منجی، خاص دین اسلام است؟ توضیح دهید.
- ۴- امتیاز دیدگاه شیعه درباره‌ی موعود با دیگران در چیست؟ (ذکر دو مورد)
- ۵- جواب مبنایی درباره‌ی مسأله‌ی طول عمر امام زمان چیست؟
- ۶- انتظار ظهور امام زمان (عج) چه تأثیری در شخص منتظر می‌گذارد؟
- ۷- پویایی جامعه‌ی شیعه ناشی از چه عامل‌هایی است؟
- ۸- معنای آیه‌ی زیر را تکمیل کنید و پیام آن درباره‌ی آینده‌ی تاریخ را بنویسید.

و لقد کتبنا فی الزبور
همانا نوشتیم در زیور
من بعد الذکر
پس از ذکر (تورات)
ان الارض یرثهما
عبادی الصالحون
.....
.....

درس یازدهم: تداوم امامت در عصر غیبت

- ۱- فقیه چه کسی است؟
 - ۲- نقش فقها را در عصر غیبت و در زمان حضور ائمه اطهار (ع) با یکدیگر مقایسه کنید.
 - ۳- چرا مرجع تقلید باید «عادل» و «زمان‌شناس» باشد؟
 - ۴- جملات زیر را تکمیل کنید:
- الف - در عصر غیبت، مقام مرجعیت علمی در شکل ادامه می‌یابد.
- ب - یکی از راه‌های آسان به‌دست آوردن حکم مرجع تقلید مراجعه به است.
- ج - یکی از راه‌های شناخت مرجع تقلید پرسش از است.

د - تقلید در احکام دین به معنای است.

۵- بنابر پاسخ امام عصر (عج) به محمد بن اسحاق، وظیفه‌ی شیعه در هنگامی که به امام معصوم دسترسی ندارند، چیست؟

۶- در عصر غیبت، بنابه فرمان امام عصر (عج)، مرجعیت علمی و ولایت ظاهری مسلمانان چگونه انجام می‌گیرد؟

۷- آیا در عصر غیبت، ولایت معنوی امام عصر (عج) بر عهده‌ی شخص دیگری قرار می‌گیرد؟ چرا؟

۸- راه بهره‌مندی از نور ولایت الهی و خروج از ظلمت‌ها به نور در زمان غیبت امام عصر (عج) چیست؟

۹- اصطلاحات زیر را توضیح دهید :

۱- تفقه ۲- فقیه ۳- مرجع تقلید ۴- ولی فقیه

۱۰- الف - معنای آیه‌ی زیر را تکمیل کنید :

اللہ ولی الذین ءامنوا خداوند سرپرست مؤمنان است

..... یخرجهم من الظلمات الی النور

والذین کفروا اولیاءهم الطاغوت و کافران، اولیائشان طاغوت‌هایند

..... یخرجونهم من النور الی الظلمات

..... اولئک اصحاب النار

..... هم فیها خالدون

(بقره، ۲۵۷)

ب - براساس این آیه، پیام‌های زیر را تکمیل کنید :

..... کسی می‌تواند از تاریکی به نور درآید که

..... کسانی که فرمان الهی را نپذیرند

۱۱- چه عاملی سبب شده که رابطه‌ی عمیقی میان مراجع و مردم پدید آید؟

درس دوازدهم: ولایت فقیه

۱- جدول صفحه‌ی بعد را تکمیل کنید :

ولی فقیه	مرجع تقلید	
عمومی	شخصی	نوع انتخاب
		تعداد اشخاص
		شرایط عمومی

۲- فقهی می تواند رهبری جامعه‌ی اسلامی را برعهده گیرد که «مشروعیت» و «مقبولیت» داشته باشد. این دو اصطلاح را توضیح دهید.

۳- تفاوت اساسی نظام اسلامی با سایر حکومت‌های دموکراتیک چیست؟

۴- آیا مسئولیت مردم در نظام اسلامی با انتخاب رهبر و سایر مسئولان جامعه خاتمه می‌یابد؟

۵- نقش زمینه‌سازی حکومت اسلامی برای حکومت جهانی حضرت مهدی (عج) را توضیح

دهید.

۶- انتخاب ولی فقیه، بنابر قانون اساسی، در کشور ما به چه صورت انجام می‌گیرد؟

۷- با توجه به نامه‌ی حضرت علی (ع) به مالک اشتر، توضیح دهید که:

الف - چرا نباید سخن افراد سخن چین را با شتاب پذیرفت؟

ب - چرا نباید با افراد ترسو مشورت کرد؟

ج - چرا نباید افراد نیکوکار و بدکار در نظر رهبر یکسان باشد؟

د - چه کسانی در حکومت اسلامی بیش از دیگران به عدالت نیازمندند؟

ه - چرا مهربانی و محبت رهبر باید شامل حال همه‌ی افراد جامعه باشد؟

و - چرا رهبر باید عیب‌جویان را از خود دور کند؟

درس سیزدهم: کرامت نفس

۱- برخی شرایط اجتماعی یا اقتصادی را عامل گناه و خطای خود معرفی می‌کنند. چنین

نظری تا چه اندازه می‌تواند درست باشد؟

۲- چرا انسان کریم از انجام گناه پروا دارد؟

۳- عامل اصلی ناتوانی برخی انسان‌ها در کنترل شهوت و تحریکات بیرونی چیست؟

۴- برخی از آثار کرامت نفس را توضیح دهید (سه مورد).

۵- جملات زیر را تکمیل کنید :

کسی که در بیرون تن به ذلت می‌دهد، ابتدا

قدر و منزلت هر کس به میزان

۶- چگونه می‌توان کرامت و عزت نفس را پرورش داد و تقویت کرد؟

۷- الف - ترجمه آیه‌ی شریفه‌ی زیر را تکمیل کنید :

ولله العزة جميعاً

و لرسوله

و للمؤمنين

ولكن المنافقين لا يعلمون

ب- از این که عزت را ابتدا برای خدا و سپس برای رسول و بعد از آن برای مؤمنین اعلام

می‌کند، چه نتیجه‌ای می‌توان گرفت؟

ج- آیا منافقین می‌توانند به میزانی هر چند اندک، بهره‌مند از عزت باشند؟

۸- بنابر سخن حضرت علی (ع) اگر خداوند در نظر کسی بزرگ شد، ثمره و نتیجه‌ی آن

چیست؟

۹- بنابر سخن امام سجاد (ع)، از همه‌ی مردم گرامی‌تر چه کسی است؟

۱۰- بنابر سخن امام علی (ع) در چه صورتی شهوت‌ها نزد انسان پست و حقیر می‌شود؟

۱۱- امام صادق (ع) قیمت و بهای نفس خود را چه چیزی می‌دانند؟

۱۲- خود عالی و اصیل با خود دانی و غیراصیل چه تفاوتی دارد؟

۱۳- سه مثال از تقابل و رویارویی میان خود عالی و خود دانی ذکر کنید.

۱۴- چرا انسان صاحب کرامت اهل پیمان‌شکنی نیست؟

درس چهاردهم: زمینه‌های پیوند مقدس

۱- نگاه ویژه‌ی دین به زن و مرد چگونه است؟

شباهت‌ها :

تفاوت‌ها :

۲- ترجمه‌ی آیه‌ی شریفه‌ی زیر را تکمیل کنید، آن‌گاه براساس این آیه، دیدگاه اسلام درباره زن

و مرد را توضیح دهید.

من عمل صالحا

.....

من ذکر او اتی

.....

وهو مؤمن

.....

او را با یک زندگی پاک حیات بخشیم

فلنحیینه حیاة طیبة

و مسلماً به آنان پاداش می دهیم

ولنجزینهم اجرهم

مطابق با بهترین اعمالشان

بأحسن ما كانوا يعملون

۳- جوانانی که تشکیل خانواده می دهند، در مقایسه با جوانان مجرد، به کدام فضیلت‌های

اخلاقی دست می یابند؟ (۴ مورد)

۴- چه زمینه‌هایی سبب تشکیل خانواده می گردد؟

۵- کدام یک از زمینه‌های تشکیل خانواده ارزشمندتر و برتر است؟ چرا؟

۶- چرا می گویم خانواده یک نهاد طبیعی و متفاوت با سایر نهاد‌های اجتماعی است؟

۷- چگونه می توان خانواده را به عامل گسترش مهربانی و دوستی در جامعه تبدیل کرد؟

۸- به ترجمه‌ی آیه‌ی ۲۱ سوره‌ی روم توجه کنید :

«از نشانه‌های او این که از (نوع) خودتان همسرانی برای شما آفرید تا بدان‌ها آرامش یابید و

میانشان دوستی و رحمت نهاد. آری، در این (نعمت) برای مردمی که می اندیشند، قطعاً نشانه‌هایی

است.»

این آیه بیانگر کدام یک از زمینه‌های تشکیل خانواده است؟

۹- از دیدگاه قرآن کریم، ارج و منزلت زن و مرد به چه اموری بستگی دارد؟

درس پانزدهم: پیوند مقدس

۱- چرا پیشوایان ما توصیه کرده‌اند که در انتخاب همسر با پدر و مادر خود مشورت کنیم و به

نظرات آنان توجه نماییم؟

۲- با توجه به آموزه‌های پیشوایان دین، درباره‌ی هر یک از موارد زیر توضیح دهید :

الف - زمان مناسب برای ازدواج

ب - دو راه مناسب برای شناخت همسر

ج - سه معیار مناسب برای انتخاب همسر

- ۳- تأخیر در زمان ازدواج، چه مشکلاتی در پی دارد؟
- ۴- جملات زیر را تکمیل کنید: پیشوایان ما فرموده‌اند:
الف - نصف دین خود را حفظ کرده است.
ب - دو رکعت نماز شخص متأهل برابر با است.
- ۵- با توجه به زمینه‌های طبیعی تشکیل خانواده، اهداف اصلی از ازدواج را ذکر کنید.

درس شانزدهم: کانون مهر

- ۱- شرایط صحیح بودن پیمان ازدواج را ذکر کنید.
- ۲- نَفَقَه چیست و بر عهده‌ی کیست؟
- ۳- آیا نقش‌هایی را که اسلام بر عهده‌ی اعضای خانواده قرار داده می‌توان جابه‌جا کرد؟ چرا؟
- ۴- نقش‌هایی که اسلام بر عهده‌ی هر یک از اعضا قرار داده، چه تفاوتی با نقش‌های افراد در مؤسسات و سازمان‌های اداری دارد؟
- ۵- از نظر اسلام، کدام یک از وظایف مربوط به خانواده بر عهده‌ی مرد است؟
- ۶- از نظر اسلام، کدام یک از وظایف مربوط به خانواده بر عهده‌ی زن است؟
- ۷- مهم‌ترین وظیفه‌ی مشترک زن و مرد در خانواده چیست؟
- ۸- چرا خداوند وظیفه‌ی تأمین معاش را از دوش مادران برداشته است؟
- ۹- مقدس‌ترین نقش زن در خانواده چیست؟ چرا؟
- ۱۰- بنا بر آموزه‌های پیشوایان دین،
جهاد زن برای شوهر است.
- مرد مدیریت عمومی خانواده را بر عهده دارد و زن را نشستن در کنار همسر و هم‌صحبتی با او از پیش خداوند بهتر است.
- ۱۱- الف - معنای آیه‌ی شریفه‌ی زیر را تکمیل کنید:
.....
و قضی ربك
.....
ان لاتعبدوا الا اياه
.....
وبالوالدین احسانا
.....
اما یبلغن عندك الکبر
اگر آن‌ها نزد تو به پیری رسیدند
.....
احد هما او کلاهما
.....
فلا تقل لهما اف
.....

و لا تنهرهما
و قل لهما قولاً كريماً

و ایشان را از خود مران
و با آن دو کریمانه سخن بگو

و احفض لهما
جناح الذل من الرحمة
و قل رب ارحمهما
كما ربياني صغيراً

و برای بگستران
پروبال مهربانی را از در رحمت
و بگو: پروردگارا آن دو را ببخش
همان طور که مرا در کودکی تربیت کردند.

(اسراء، ۲۳ و ۲۴)

ب - وظیفه‌ی اصلی ما نسبت به پدر و مادر چیست؟

ج - پنج وظیفه‌ای که در هنگام پیری پدر و مادر بر عهده‌ی فرزندان است کدام است؟

